

Provinciale Staten van de Provincie Fryslan
Postbus 20120
8900 HM LEEUWARDEN

Ljouwert, 16 april 2024

Ferstjoerd, **16 APR. 2024**

Ús merkteken : 02216337
Domein/ Team : Finansjes
Opsteld troch : [redacted] of [redacted]@fryslan.frl
Jo merkteken :
Taheakke(n) : PS stuk Kadernota 2025 en Kadernota 2025

Ûnderwerp : Kadernota 2025

Geachte Statenleden,

Bijgaand ontvangt u de Kadernota 2025 inclusief bijbehorend Statenstuk. De kadernota is de "voorloper" op de begroting 2025 en is daarmee de start van het begrotingsproces. Aan de hand van geactualiseerde cijfers wordt een doorkijk aan uw Staten gegeven in de financiële verwachtingen voor 2025 en verder.

Op tal van terreinen willen wij samen met u onze ambities realiseren. Dat past in de geest van het bestuursakkoord zoals we dat bijna een jaar geleden hebben gepresenteerd. Daarin hebben we benoemd dat er in de komende jaren extra investeringen nodig zijn voor de transitieopgaven op het gebied van landbouw, veenweide, energie, circulariteit en wonen. Daarnaast zoeken we samen met u en de mienskip naar oplossingen voor de stikstofproblematiek en willen we investeren in bereikbaarheid, openbaar vervoer en verkeersveiligheid.

Voor die extra investeringen zijn middelen vanuit de Rijksoverheid van groot belang. We zijn daarom blij dat Eerste Kamer onlangs heeft ingestemd met de landbouwbegroting. Want daardoor komen de eerste middelen vrij voor de realisatie van de 'koploperpakketten' binnen het Fries Programma Landelijk Gebied (FPLG). Dit draagt bij aan het behalen van de landelijke doelen op het gebied van natuur, water en klimaat. Voor onze provincie is hier een bedrag van circa € 150 miljoen mee gemoeid in de komende jaren.

Het college heeft bij de vaststelling van het bestuursakkoord "Oparbeidzje foar Fryslân" de keuze gemaakt om financieel 'scherp-aan-de-wind-te-zeilen' zodat extra investeringen in Fryslân mogelijk zijn en bestaande beleidsdoelen van uw Staten zoveel mogelijk kunnen doorgaan. De keerzijde van deze keuze is dat de Vrij Aanwendbare Reserve (VAR) geen ruimte biedt voor nieuwe additionele initiatieven op dit moment. Met het huidige financieel perspectief in de kadernota is daar nog een bedrag van 21 miljoen euro voor nodig.

Verder is het goed om te benoemen dat bepaalde ontwikkelingen, waar we nauwelijks tot geen invloed op hebben, onzekerheden vormen die impact (kunnen) hebben op het financiële perspectief van onze provincie voor het jaar 2025 en verder. Denk daarbij aan:

- **Provinciefonds algemeen:** De afgelopen week is er door de koepelorganisaties onderhandeld met het Rijk over het versneld invoeren van de BBP-systematiek voor de accres berekening. Dit vindt zijn beslag in de Voorjaarsnota van het Rijk. Volgende week zullen wij u daarover nader berichten inclusief wat de consequenties daarvan zijn voor onze provincie wanneer de Tweede en Eerste Kamer hiermee instemmen.
- **Provinciefonds verdeelmodel:** het streven vanuit het IPO voor het stapsgewijs invoeren van het nieuwe verdeelmodel van het provinciefonds is per 1 januari 2025. Met de invoering van de nieuwe verdeling zal dit uiteindelijk voor onze provincie leiden tot extra structurele inkomsten. Met een deel hiervan is al rekening gehouden in het financieel kader van deze nota.
- **Provinciaal Belastinggebied:** In afwachting van het nieuwe kabinet wordt er op dit moment geen vervolg gegeven aan de overleggen rondom de mogelijkheid van een ander provinciaal belastinggebied na invoering Betalen naar Gebruik. Uitgangspunt voor onze provincie is dat rekening moet worden gehouden met de totale belastingdruk van onze inwoners.
Wel heeft het Rijk de afgelopen week kenbaar gemaakt dat de afbouw van de vrijstelling motorrijtuigenbelasting (MRB) voor elektrische voertuigen uitgesteld wordt. Onderdeel van de gemaakte afspraken met het Rijk omvat ook de compensatie van deze vrijstelling voor de hierdoor gemiste opbrengst opcenten MRB. Ook hierover zullen wij u volgende week nader berichten.
- **Kabinetformatie:** zoals eerder genoemd zijn voor de grote opgaven in onze provincie middelen vanuit de Rijksoverheid van essentieel belang. Vanwege de demissionaire status van het kabinet en de lopende formatie van het nieuwe kabinet is er onzekerheid over de financiële dekking van de grote opgaven.
- **Inflatie:** mede vanwege de geopolitieke ontwikkelingen is er nog steeds sprake van een relatief hoge inflatie. Dit heeft impact op de kosten voor de uitvoering van onze projecten en daarmee een financiële doorwerking in de begroting.

Tot slot

Het college vindt het van belang dat er in de komende periode meer en blijvend aandacht komt in de provinciale organisatie voor het financieel voorspellend vermogen van de provincie. We willen komen tot een realistische begroting die we ook daadwerkelijk gaan realiseren. De stap die hierin gezet is in 2023 zal dan ook doorgetrokken worden naar een verbeterslag in 2024. Ambities en plannen zijn goed en juichen wij toe, maar alles valt en staat met de realisatie daarvan. Dit vraagt om realistisch plannen en actuele voortgangsrapportage. Op deze wijze kunnen wij u als Staten ook zorgvuldiger informeren over de voortgang van de uitvoering van de begroting.

In de voorliggende kadernota leest u de voorstellen en de opmaat naar de begroting 2025 voor een toekomstbestendig Fryslân. Met het opleveren van de kadernota hechten wij eraan dat u uw kaderstellende en controlerende rol goed kunt vervullen. Over de kadernota gaan wij tijdens de Commissie- en Statenvergadering graag met u in gesprek.

Deputearre Steaten fan Fryslân,

drs. s